

Анджеліна Джолі: шлях до львівської кав'ярні

Анастасія Канівець

30 квітня таблоїди облетіла новина: Анджеліна Джолі відвідала Львів. Світові видання із задоволенням цитували журналістку Майю Підгородецьку, якій пощастило в потрібний момент опинитися в кав'ярні на Сихові: «Нічого особливого. Просто Львів. Просто зайшла випити кави. Просто Анджеліна Джолі. Просто Україну підтримує весь світ»¹. Правда, від доброзичливого, але сухуватого, мало не похапцем поданого переліку – зірка відвідала постраждалих від війни дітей, пофотографувалася з дітьми й волонтерами, мусила пересидіти повітряну тривогу в бомбосховищі – мимоволі стискається серце. Що й казати, ми самі звикли читати подібні новини з позиції співчутливого, та стороннього спостерігача – як інші європейці. Тепер читаємо їх чи в охопленій війною країні, чи в екзилі... жорстокий урок, який, здається, вразив жителів благополучного Заходу найбільше.

Візит акторки, втім, оцінили всі. Враховуючи вплив улюблениці мільйонів, якщо не мільярдів, цей візит став важливою гуманітарною місією. Україна – знову на перших шпальтах, причому не світових і політичних новин, а світської хроніки (яку читають з більшою охотою), «сили добра» і «сили зла» у цій війні знову чітко розставлені, а дівчинка в червоному, що усміхалася акторці, стала гарним медійним образом (згадаймо дівчинку в червоному пальтечку зі «Списку Шиндлера»²).

Сама історія Анджеліни Джолі також яскрава і, сказати б, медійно приваблива. Сьогодні вона відома не лише як акторка, але й як матір шістьох дітей (троє з них всиновлені) і посол доброї волі ООН – просто-таки ідеальний образ сучасної жінки. Тим часом, розгледіти його в Анджеліні зразка 90-х було непросто. Зазвичай ми не пишемо про особисте життя кіномитців: нас більше цікавить їхня творчість. Проте у випадку Джолі особиста біографія чимало важить як складова її образу. А Анджеліна Джолі-медійна постать не менш важлива за Анджеліну Джолі-акторку; можна сказати, ці іпостасі взаємно підживлюють одна одну.

Від екшену до воєнної драми

Народилася вона у серці Голлівуду, в Лос-Анджелесі, в актор-

Анджеліна Джолі з евакуйованими дітьми у Львові.
Фото Максима Козуцького.

ській родині. Її батько, Джон Войт, увійшов в історію світового кіно головною роллю в «Опівнічному ковбої» Шлезінгера. Мати, Маршелін Бертран, заради виховання дітей відмовилася від кар'єри (батьки розлучилися в 1976 році) – проте саме вона у підсумку найбільше вплинула на рішення доньки стати акторкою. З батьком, втім, пов'язаний акторський дебют Анджеліни: у 1982 році вона грає з ним в «У пошуках виходу» Гела Ешбі. Трохи згодом здобуває відповідну освіту (Театральний інститут Лі Страсберга, Нью-Йоркський університет³). Та вже в юному віці завдяки ексцентричній на межі девіантності поведінці одержує сумнівну славу «поганої дівчинки» Голлівуду. На початках та слава навіть затінила її акторські досягнення⁴.

90-ті для Джолі – десятиліття контрастів: від повноцінного акторського дебюту у провальному, та згодом культовому «Кіборгу 2» (1993) – до «Оскара» в номінації «найкраща акторка другого плану» за «Перерване життя» (1999). Між ними – центральна роль у знову ж таки культових «Хакерах» (1995) і помітні та високо поціновані акторські роботи у біографічних телевізійних проєктах «Джордж Воллес» (1997) та «Джія» (1998). Персонажі тут досить різнопланові, але певний збірний образ у них проглядається: юна нонконформістка, бунтарка, яка, може, йде невірним шляхом, але йде впевнено. В цьому образі неважко побачити обриси реальної Анджеліни 90-х. Особливо цікава в цьому аспекті історія її роботи в «Джії» Майкла Крістофера. Супермодель Джія Каранджі, яка померла від СНІДу, була відома своїм бурхливим життям. Працюючи над образом, акторка активно застосовувала прийом вживання в роль і, за переказами, все більше уподібнювалася до своєї героїні. Знаходили і певні паралелі між характерами Джії та Джолі⁵.

³ Angelina Jolie Biography // <https://www.biographyonline.net/actors/angelina-jolie-biography.html>

⁴ Szumski B., Karson J. Angelina Jolie. – Greenhaven Publishing LLC, 2013 p. – Режим доступу: https://books.google.de/books/about/Angelina_Jolie.html?id=71tmDwAAQBAJ&redir_esc=y

⁵ Angelina Jolie Biography // <https://www.biographyonline.net...>

¹ Bella T. Angelina Jolie makes surprise trip to Ukraine to visit children, refugees // <https://www.washingtonpost.com/world/2022/04/30/ukraine-angelina-jolie-lviv-russia/>

² Зараз виконавиця цієї ролі волонтеркою допомагає українським біженцям – отакий символічний поворот історії.

Найпомітнішим у той період стало «Перерване життя» Джеймса Менголда за однойменною книгою Сюзанни Кейсен. За роль жорсткої і маніпулятивної пацієнтки психіатричної лікарні Джолі здобула «потрійну корону» («Золотий глобус», премія Гільдії кіноакторів і «Оскар»). Роль піднесла і статус у професійному середовищі: на акторку стали дивитися як на перспективне поповнення Голлівуду, пропонувати нові ролі. ЗМІ також не полишали її увагою⁶. У 2000-ні вона поступово трансформується в ту зразкову зірку червоних доріжок і благодійних заходів, яку ми знаємо сьогодні. У XXI століття вона вступає роллю в «Ларі Крофт – розкрадачці гробниць» Саймона Веста, яка приносить їй світову славу та задає новий напрям амплуа: тепер це не маргіналка, а героїня екшенів, сильна у всіх сенсах жінка. Діалогія (за два роки виходить ще успішніша «Лара Крофт – розкрадачка гробниць: колиска життя» Яна де Бонта) – така собі «жіноча відповідь Індіані Джонсу». Створений за мотивами популярної відеоігри образ вправної археологині, що вміє битися не гірше (а мабуть, що й краще), ніж копати, став знаковим у своєму жанрі. А відтак і в кар'єрі акторки, котра остаточно перейшла до великобюджетного кіно. «Лара Крофт» стала поворотною точкою в житті Анджеліни не лише як квиток до світової слави: у Камбоджі, де проходили зйомки, акторка відчула потяг до гуманітарної роботи. Там же вона всиновить свою першу дитину, Меддокса (2002).

І чи не більшу славу приніс їй фільм «Містер і місіс Сміт» Дага Лаймана, причому невідомо, що захопило широкі глядацькі маси більше: динамічний сюжет про подружжя найманців вбивць, змушених полювати одне за одним, чи не менш динамічний роман Анджеліни Джолі і Бреда Пітта. Наступні десять років пара під спільним прізвищем «Бранджеліна» пишася званням зразкової пари Голлівуду, додавши до іміджу акторки ще один, і дуже вагомий, вимір. Хоча знаменитою акторка стала ролями напрямку екшн (більшість глядачів з-поміж її робіт найперше назвуть «Лару Крофт», «Містера й місіс Сміт», «Солт»), є в її доробку й серйозні драматичні образи. Наприклад, робота в «Підміні» Клінта Іствуда (2009), героїня якої в пошуках зниклої дитини змушена боротися проти корумпованої та патріархальної системи; роль була прийнята досить тепло, щоб принести номінацію на «Оскара». І наостанок не можна не згадати «Малефісенту», визнану однією з її найуспішніших ролей. У цій ревізії казки про Сплячу красуню (точніше, діснеївського її варіанту) Джолі грає злу чаклунку... що насправді виявляється не злою, а зовсім навпаки. «Малефісента» стала яскравим зразком тренду «олюднення» знакових негативних персонажів, і успіхом значною мірою завдячує харизмі акторки. Бачення самою Джолі виконавської майстерності таке: «Акторство – не вдавання чи брехня. Це віднаходження тієї частини себе, що є персонажем, і нехтування іншими»⁷.

Анджеліна Джолі відома передусім ролями в голлівудських блокбастерах, але власні її проекти куди ближчі до гуманітарної діяльності. Центральна їхня тема – війна, точніше, людина у війні (за винятком драми про кризу подружніх стосунків «Біля моря» (2015), де Джолі зіграла з Піттом). Після дебютного документального «Місце в часі» (2007) вона випускає повнометражний ігровий фільм «У краї крові й меду» (2011). У фільмі, досить тепло прийнятому критиками, йдеться про драматичну історію кохання сербського солдата і полоненої боснійки в часи громадянської війни. Виконавцями стали актори з колишньої Югославії⁸. Наступним проектом став спродюсований і поставлений Джолі «Незламний» (2014) за книгою Лори Гілленбранд «Незламний. Історія виживання, стійкості та звільнення під час Другої світової війни». Біографічна драма розповідає про Луї Цамперіні, учасника Олімпіади-1936 в Берліні, згодом героя війни. «Я хотіла нагадати про те в кожному з нас, що повстає проти таких перешкод. Це те, за що виступав Луї, щоб допомогти пам'ятати в ті темні часи»⁹.

У 2018 вийшов фільм про Камбоджу, натхнений Меддоксом (що також допомагав у виробничому процесі¹⁰). «Спершу вони вбили мого батька» за однойменною книгою спогадів Лунг Унг (2000) змальовує страшну картину режиму червоних кхмерів, що її свідком в п'ятирічному віці стала авторка. Батько дівчинки був страчений, сама вона перебувала в полоні і мусила проходити тренування як дитина-солдат; зрештою, із родиною брата вона змогла вирватися в США. Лунг Унг стала співавторкою сценарію і високо оцінила фільм, назвавши його «зворушливим і прекрасним». Вибір першоджерела фільму не був для Джолі випадковим: жінки перетнулися у 2001 році, коли акторка завершила зніматися в «Ларі Крофт», а правозахисниця видала свою книгу; Камбоджа й інтерес до гуманітарної діяльності зблизили їх. Фільм став логічним вінцем багаторічної дружби. Покликаний розповісти про трагедію камбоджійців, він був знятий кхмерською мовою і з кхмерським акторським складом. До речі, за словами Унг, для багатьох учасників зйомок, а згодом і глядачів, фільм став нагодою відкрито заговорити про трагедію та про свою особисту історію¹¹. (Українці тут можуть згадати, як свого часу вголос заговорили про Голодомор; в цьому також відіграв свою роль кінематограф.)

А зараз Джолі працює над фільмом «Без крові» за однойменним романом Алессандро Баріччо. Героїня книги, що в дитинстві втратила рідних, намагається віднайти себе в помсті.

Закінчення в наступному номері

⁶ Там само.

⁷ Mercer Rh. Angelina Jolie - The Biography: The Story of the World's Most Seductive Star // <https://books.google.de/books?id=ASKtDWAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false>

⁸ Angelina Jolie Biography // <https://www.biographyonline.net...>

⁹ Там само.

¹⁰ Maddox Jolie-Pitt Speaks Out about His 'Wonder' Mom — as Angelina and Kids Emerge from 'Difficult' Year // <https://people.com/movies/maddox-jolie-pitt-says-mom-angelina-is-a-wonder/>

¹¹ Green M. My Harrowing Escape from Cambodia's Khmer Rouge and How That Led to a Friendship with Angelina Jolie // <https://people.com/movies/loung-ung-first-they-killed-my-father-angelina-jolie/>